WWF Suomi
Lintulahdenkatu 10
00500 HELSINKI

Puh (09) 7740 100
wwf.fi
panda.org

Maa- ja metsätalousvaliokunnalle 23.9.2021

Asia: WWF:n lausunto asiasta EU:n Valmiuspaketista E 97/2021 vp /

Viite: Perusmuistio VNEUS2021-00698

WWF Suomi kiittää mahdollisuudesta kommentoida perusmuistiota (VNEUS2021-00698) ja lausuu mielipiteenään seuraavaa:

Kiinnitämme tässä lausunnossamme huomiota erityisesti Suomen 55-valmiuspakettia koskevan yleiseen kannanmuodostukseen. Lausumme mielellään valiokunnalle myöhemmässä vaiheessa pakettiin kuuluvista yksityiskohtaisista EU-lainsäädäntöehdotuksista.

WWF Suomi muistuttaa, että Pariisin ilmastosopimuksessa sopimusosapuolet, EU mukaan lukien, sitoutuvat pyrkimään rajaamaan maapallon keskilämpötilan nousun 1,5 asteeseen. Tämä tavoite edellyttää EU:lta ehdotettua nopeampia päästövähennyksiä, vähintään -65 % vuoteen 2030 mennessä. 55-valmiuspaketin lähtökohta on nettopäästöjen vähentäminen 55 prosenttia vuoteen 2030 vuoteen 2005 verrattuna. EU:n on syytä varautua päivittämään tavoitteenasettelunsa hyvin pian ja viimeistään Pariisin sopimuksen mukaisessa NDC-päivityksessä vuonna 2025.

Valmiuspaketin ehdotuksilla on lukuisia ristikkäisvaikutuksia, kuten perusmuistiossa todetaan. WWF:n mielestä pulmallisia ovat muun muassa eri mekanismien väliset joustot. Suomi on pitkään korostanut joustojen hyviä puolia, mutta WWF:n mielestä linjaa tulisi tarkistaa. Erityisen ongelmallisia ovat maankäyttösektorin nielujen ja muiden sektorien päästövähennysten väliset joustot. Nielujen todentamiseen ja hiilivarastojen pysyvyyteen liittyy niin merkittävää epävarmuutta, että päästöjen ja nielujen yhteismitallistamiseen on syytä suhtautua hyvin varauksellisesti.

Valmiuspaketin arkkitehtuuri on monessa mielestä haastava. Esimerkiksi ehdotetaan päästökauppadirektiiviin liitettäväksi uusi päästökauppajärjestelmä, jonka avulla toimeenpantaisiin taakanjakosektorin päästöjen vähennystavoitteita. Lisäksi ehdotetaan maankäyttösektorin ja taakanjakosektorin rajojen muuttamista siten että vuonna 2030 syntyisi uusi AFOLU-kokonaisuus, johon sisältyisi maatalous, metsätalous ja maankäytön muutokset. Päästökauppadirektiivin mukaan päästöoikeuksien ilmaisjako päättyisi vuonna 2030, mutta erillisen hiilitulliehdotuksen (CBAM) mukaan ensimmäisten pilottisektorien hiilitullien käyttöönoton ylimenokausi jatkuisi peräti vuoteen 2035 ja siihen on kytketty ajatus asteittaisesta siirtymisestä ilmaisjaosta hiilitulleihin.
Komissio on valmistelussa kiinnittänyt jonkun verran huomiota oikeudenmukaiseen siirtymään. Sekä ehdotuksissa että vaikutusten arvioinneissa on kuitenkin edelleen

merkittäviä puutteita, jotka voivat vaikeuttaa päätöksentekoa. Ongelmallista on muun muassa, että Oikeudenmukaisen siirtymän rahaston rahoitus on kytketty uuden liikenteen ja talojen lämmityspolttoaineiden päästökauppajärjestelmästä saataviin tuloihin.

Osa valmiuspaketin ehdotuksista liittyvät hyvin tuoreen lainsäädännön päivittämiseen. Esimerkiksi uusiutuvan energian direktiivin viimeiset päivitykset (”REDII”) astuivat voimaan vasta tänä vuonna. EU:n ilmastolainsäädännön lyhytjänteisyys on merkittävä ongelma niin toiminnanharjoittajien kuin kansalaisten kannalta. Myös tällä kertaa komission ehdottamat uusiutuvan energian direktiivin muutokset ovat muun muassa kestävyyskriteerien osalta täysin riittämättömät. WWF ehdottaa Suomen kantaan lisättäväksi, että kestävyyskriteerien perusteellisempi päivitys olisi syytä käynnistää välittömästi.

WWF Suomi pitää hyvänä, että valtioneuvosto esittää tässä U-kirjelmässä vain yleisiä huomioita, ja esittää tarkempia kantoja yksittäisistä lainsäädäntöehdotuksista erillisissä U-kirjelmistä.

WWF kannustaa Suomea vaativaan ja rakentavaan otteeseen Valmiuspakettia koskeviin neuvotteluihin. Suomella on hyvät edellytykset olla suunnannäyttäjä siirtymässä fossiilittomaan yhteiskuntaan. Olemalla eturintamassa Suomi varmistaa tulevaisuuden kilpailukykyään. EU:n nopea siirtymä avaisi Suomen elinkeinoelämälle erittäin kiinnostavia uusia markkinoita.

Kunnioittavasti,

Maailman Luonnon Säätiö (WWF)
Suomen Rahasto, sr

Jari Luukkonen
Suojelujohtaja

Bernt Nordman
Ilmastovastaava